

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการจัดสมดุลสายการผลิต (Line Balancing) มาใช้เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของสายการผลิตเต้าเจี้ยวบรรจุขวด ขนาด 12 ออนซ์ โดยได้ศึกษาสภาพปัจจุบันของกระบวนการผลิตของบริษัท อาหารสากล จำกัด (มหาชน) มีขอบเขตการศึกษาตั้งแต่กระบวนการต้มปรุงรส จนถึงกระบวนการฆ่าเชื้อ โดยมีเป้าหมายโดยรวมให้ได้ประสิทธิภาพการผลิตที่เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 10 โดยมีผลการศึกษารูปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษากระบวนการผลิตเต้าเจี้ยวบรรจุขวด ขนาด 12 ออนซ์ ของ บริษัท อาหารสากล จำกัด (มหาชน) สามารถสรุปสภาพปัจจุบันก่อนมีการปรับปรุงได้ ดังนี้

กระบวนการผลิตเต้าเจี้ยวบรรจุขวดขนาด 12 ออนซ์ มีสถานีการผลิตทั้งหมด 7 สถานีการผลิต และงานย่อยในแต่ละสถานี ดังนี้

1. การต้มถั่วหมักกับเครื่องปรุง ประกอบไปด้วยงานย่อย 3 งาน คือ
 - 1.1 ชั่งเต้าเจี้ยวหมัก, น้ำตาล และส่วนผสมอื่นๆ
 - 1.2 ต้มเต้าเจี้ยวหมักกับน้ำตาล
 - 1.3 ขนย้ายไปจุดบรรจุ
2. การเตรียมขวดบรรจุ ประกอบไปด้วยงานย่อย 5 งาน คือ
 - 2.1 ปลอ่ยขวดลงรางลำเลียง
 - 2.2 นำขวดเข้าเครื่องล้างขวด
 - 2.3 ล้างขวดโดยเครื่องล้างขวด
 - 2.4 นำขวดออกจากเครื่องล้างขวด
 - 2.5 นำขวดส่งไปยังจุดบรรจุ
3. บรรจุขวด
4. ลำเลียงขวดไปจุดปิดฝา

5. การปิดฝาขวด ประกอบไปด้วยงานย่อย 4 งาน คือ

5.1 ปรับ Head space และเช็ดปากขวด

5.2 ปลดอยขวดเข้าเครื่องปิดฝา

5.3 ปิดฝาโดยเครื่องปิดฝา

5.4 ตรวจสอบความแน่นของฝา

6. เรียงลงตะกร้าฆ่าเชื้อ

7. การฆ่าเชื้อด้วย Retort ประกอบไปด้วยงานย่อย 3 งาน คือ

7.1 นำผลิตภัณฑ์เข้าหม้อฆ่าเชื้อ

7.2 ฆ่าเชื้อ

7.3 นำผลิตภัณฑ์ออกหม้อฆ่าเชื้อ

ซึ่งในแต่ละงานย่อยของสถานีการผลิตผู้ศึกษาวิจัยได้ทำการหาเวลามาตรฐานของแต่ละงานย่อย โดยทำการกำหนดเวลาเพื่อไว้ที่ร้อยละ 5 และนำมาหาอัตราการผลิตที่สอดคล้องกับจำนวนแรงงานของแต่ละงานย่อยทั้งก่อนและหลังการจัดสมดุลสายการผลิต แสดงดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 อัตราการผลิตของงานย่อยก่อน และหลังการจัดสมดุลสายการผลิต

รายละเอียดงานย่อย	อัตราการผลิตก่อนจัดสมดุลสายการผลิต (ขวด ต่อ นาที)	อัตราการผลิตหลังจัดสมดุลสายการผลิต (ขวด ต่อ นาที)
1.1 ชั่งเต้าเจี้ยวหมัก, น้ำตาล และส่วนผสมอื่นๆ	131	131
1.2 ต้มเต้าเจี้ยวหมักกับน้ำตาล และส่วนผสมอื่นๆ	104	104
1.3 ขนย้ายไปจุดบรรจุ	64	64
2.1 ปลดอยขวดลงรางลำเลียง	78	78
2.2 นำขวดเข้าเครื่องล้าง	79	79
2.3 ล้างขวดโดยเครื่องล้างขวด	85	85

ตารางที่ 5.1 (ต่อ) อัตราการผลิตของงานย่อยก่อน และหลังการจัดสมดุลสายการผลิต

รายละเอียดงานย่อย	อัตราการผลิตก่อนจัดสมดุลสายการผลิต (ขวด ต่อ นาที)	อัตราการผลิตหลังจัดสมดุลสายการผลิต (ขวด ต่อ นาที)
2.4 นำขวดออกจากเครื่องล้างขวด	80	80
2.5 ส่งขวดไปยังจุดบรรจุ	75	96
3. บรรจุขวด	50	80
4. ดำเรียงขวดไปจุดปิดฝา	41	82
5.1 ปรับ Head Space และเช็คปากขวด	43	86
5.2 ปล่อยขวดเข้าเครื่องปิดฝา	82	82
5.3 ปิดฝาโดยเครื่องปิดฝา	120	120
5.4 ตรวจสอบความแน่นของฝา	77	77
6. เรียงลงตะกร้าฆ่าเชื้อ	120	90
7.1 นำผลิตภัณฑ์เข้าหม้อฆ่าเชื้อ		
7.2 ฆ่าเชื้อ	75	75
7.3 นำผลิตภัณฑ์ออกหม้อฆ่าเชื้อ		

จากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตเต้าเจี้ยวบรรจุขวดขนาด 12 ออนซ์ พบว่ามีการใช้เครื่องจักรในการผลิตทั้งหมด 4 เครื่อง ซึ่งแยกประเภท และกำลังการผลิตได้ดังนี้

1. เครื่องล้างขวดเปล่า กำลังการผลิต 85 ขวดต่อนาที
2. เครื่องปิดฝาขวด กำลังการผลิต 102 ขวดต่อนาที
3. หม้อฆ่าเชื้อ กำลังการผลิต 75 ขวดต่อนาที
4. หม้อ Steam Jacket กำลังการผลิต 104 ขวดต่อนาที

จากการวิเคราะห์อัตราการผลิตในแต่ละสถานีย่อย และกำลังการผลิตของเครื่องจักร พบว่า ยังมีอัตราการผลิตที่ไม่สมดุลกัน ซึ่งจะต้องทำการจัดสมดุลสายการผลิตให้มีอัตราการผลิตที่สอดคล้องกับจุดคอขวด ซึ่งในกรณีของสายการผลิตเต้าเจี้ยวบรรจุขวดนี้อยู่ที่จุดหม้อฆ่าเชื้อ ที่มีอัตราการผลิตอยู่ที่ 75 ขวดต่อนาที ดังนั้นผู้ทำการศึกษาวิจัยจึงได้ทำการลด และเพิ่มแรงงานในสถานีย่อยที่มีอัตราการผลิตที่ไม่สมดุลกับจุดคอขวดจำนวน 5 สถานี ดังนี้

1. จุดงานขนย้ายไปจุดบรรจุ เพิ่มแรงงาน 1 คน
2. จุดงานบรรจุ เพิ่มแรงงาน 3 คน
3. จุดงานลำเลียงไปจุดปิดฝา เพิ่มแรงงาน 1 คน
4. จุดงานปรับ Head Space และเช็ดปากขวด เพิ่มแรงงาน 1 คน
5. จุดงานเรียงลงตะกร้าฆ่าเชื้อ ลดแรงงาน 1 คน

ซึ่งหลังจากการใช้ทฤษฎีการจัดสมดุลสายการผลิตเต้าเจี้ยวบรรจุขวด ขนาด 12 ออนซ์ ของ บริษัท อาหารสากล จำกัด (มหาชน) พบว่าสามารถเพิ่มประสิทธิภาพสายการผลิตขึ้นร้อยละ 11.89 เมื่อเทียบกับจุดคอขวด อัตราการผลิตของสายการผลิตเพิ่มขึ้นจาก 36.10 ขวดต่อนาที เป็น 44.90 ขวดต่อนาที หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 24.37 สามารถลดระยะเวลาการผลิตต่อกล่องลงโดยเฉลี่ยร้อยละ 18.18 และอัตราส่วนผลผลิตต่อจำนวนแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.88 โดยที่ในการจัดสมดุลสายการผลิตนี้มีการเพิ่มจำนวนแรงงานทั้งหมด 5 คน

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพของสายการผลิต โดยใช้วิธีการจัดสมดุลสายการผลิต พบว่า สามารถเพิ่มประสิทธิภาพของสายการผลิตเต้าเจี้ยวบรรจุขวด ขนาด 12 ออนซ์ ของ บริษัท อาหารสากล จำกัด (มหาชน) โดยมีประสิทธิภาพของสายการผลิตเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 11.89 และเมื่อเทียบออกมาเป็นระยะเวลาที่ใช้ในการผลิตพบว่าสามารถลดระยะเวลาที่ใช้ในการผลิตเต้าเจี้ยวบรรจุขวด ขนาด 12 ออนซ์ ลงได้ร้อยละ 19.85 ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานศึกษาการเพิ่ม

ประสิทธิภาพสายการผลิต โดยใช้วิธีการจัดสมดุลสายการผลิตในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกัน ของ อรกานต์ อินทะจักร (2552) ซึ่งศึกษาเรื่อง การปรับปรุงประสิทธิภาพในกระบวนการผลิตโดยใช้เทคนิคการจัดสมดุลสายการผลิตในสายการผลิตน้ำดื่มบรรจุขวด พบว่าหลังจากการจัดสมดุลสายการผลิตสามารถลดระยะเวลาในการผลิตน้ำดื่มบรรจุขวด ขนาด 20 ลิตร ลงได้ร้อยละ 22 สามารถลดระยะเวลาในการผลิตน้ำดื่มบรรจุขวด ขนาด 0.95 ลิตร ลงได้ร้อยละ 23

การจัดสมดุลสายการผลิตสามารถเพิ่มอัตราการผลิตให้สายการผลิตเต้าเจี้ยวบรรจุขวด โดยมีอัตราการผลิตเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 24.37 ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพสายการผลิตเครื่องสำอาง โดยการปรับปรุงผังโรงงานและการจัดสมดุลสายการผลิตของ จิตลดา ชิมเจริญ (2550) โดยสามารถเพิ่มอัตราการผลิตได้ร้อยละ 40.66

นอกจากนี้ยังมีผลการศึกษาของ สมเกียรติ จงประสิทธิ์พร และนิพนธ์ บุญปสาท (2547) ที่มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของสายการผลิตเต้าเจี้ยวบรรจุขวด โดยได้ทำการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตด้วยวิธีการมอบหมายงานเพื่อการสมดุลบนสายการผลิต กรณีศึกษาอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป ได้ประสิทธิภาพสายการผลิตเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 22.95

ดังนั้นจากข้อมูลการศึกษากการเพิ่มประสิทธิภาพสายการผลิตเต้าเจี้ยวบรรจุขวด ขนาด 12 ออนซ์ ของ บริษัท อาหารสากล จำกัด (มหาชน) ร่วมกับการศึกษางานวิจัยอื่นๆ จึงสรุปได้ว่า การจัดสมดุลสายการผลิตสามารถเพิ่มประสิทธิภาพ และอัตราการผลิตให้กับสายการผลิตได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาการใช้ทฤษฎีการจัดสมดุลสายการผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของสายการผลิตเต้าเจี้ยวบรรจุขวด ขนาด 12 ออนซ์ ของ บริษัท อาหารสากล จำกัด (มหาชน) ยังมีประเด็นน่าสนใจที่สามารถพิจารณาได้อีกในอนาคต ได้แก่

1. ทางด้านคน (Man) เนื่องจากเมื่อมีการจัดสมดุลสายการผลิตจะทำให้พนักงานไม่ต้องเปลี่ยนลักษณะการทำงานบ่อยทำให้พนักงานมีทักษะในการทำงานที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจจะมีผลทำให้เวลามาตรฐาน (Standard Time) ของแต่ละสถานีลดลง ดังนั้นผู้ประกอบการควรจัดรอบการตรวจสอบสมดุลของสายการผลิต เพื่อเป็นการทวนสอบมาตรฐานของสายการผลิต

2. ทางด้านวิธีการ (Method) ในการปรับปรุงสายการผลิตของผลิตภัณฑ์เต้าเจี้ยวบรรจุขวดส่วนใหญ่จะเป็นงานที่ใช้ทักษะการทำงานของแรงงานเป็นหลัก ดังนั้นการเพิ่มทักษะในการทำงานและแรงจูงใจจึงมีผลต่อการปรับปรุงประสิทธิภาพของสายการผลิต

3. การเพิ่มประสิทธิภาพของสายการผลิตนอกจากจะใช้วิธีการจัดสมดุลสายการผลิต อาจจะใช้เทคนิคทางด้านวิศวกรรมอื่นๆ ร่วมได้ เช่น การศึกษาการเคลื่อนไหวและเวลา (Motion and Time study)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved